

Tillsynsplan enligt miljöbalken 2017 med tidplan för 2017-2019

2016-11-15
Miljöenheten

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
2	Prioriteringar i tillsynen 2017	1
3	Tillsynsområden 2017	2
4	Resurser och budget	3
5	Utveckling av arbetssätt.....	3
6	Uppföljning och utvärdering	4
	Bilaga	

I Inledning

En verksamhet som kan innebära en risk för människors hälsa eller miljön kan få så kallad tillsyn enligt miljöbalken. Tillsyn bedrivs genom information, platsbesök med genomgång av risker och föreläggande om rättelse. Nacka kommun har knappt 800 registrerade miljö- och hälsoskyddsobjekt som behöver återkommande tillsyn. Dessutom handläggs ärenden inom en mängd andra verksamheter och på enskilda fastigheter. Miljöbalksgruppen på miljöenheten ansvarar – i egenskap av miljö- och stadsbyggnadsnämndens förlängda arm – för att kontrollera att dessa verksamheter följer gällande lagar och förordningar inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

Miljöenheten upprättar därför årligen en tillsynsplan där det fastslås vilka verksamhetstyper som ska få miljö- och hälsoskyddstillsyn det kommande året, och i viss mån vad man vill uppnå med tillsynen inom varje område. Krav på upprättandet av en tillsynsplan, och att den ska baseras på en aktuell behovsutredning, regleras i miljötillsynsförordningen.

Tidplanen (som återfinns som bilaga i slutet av dokumentet) sträcker sig tre år framåt för att man ska kunna överblicka planeringen även för verksamheter som inte behöver tillsyn varje år. Den är ett levande dokument som uppdateras när förutsättningarna förändras och presenteras för nämnden varje höst.

Tillsynsplanen avhandlar den *planerade* tillsynen, alltså den som initieras av miljöenheten. Större delen av miljöenhetens arbetstid ägnas dock åt *inkommande ärenden*. Det kan vara rådgivning, information och service, anmälningar, klagomål, ansökningar eller akuta utsläpp. Eftersom mängden inkommande ärenden inte är något vi kan styra över – även om vi lägger så lite tid som möjligt på ärenden av mindre betydelse för hälsa och miljö – så behöver tillsynsplanen vara flexibel. Flexibiliteten uppnås genom prioritering av projekt så att de med störst miljö- och hälsonyttan utförs i första hand.

2 Miljöbalkens syfte

Miljöbalken trädde i kraft 1 januari 1999. Syftet med miljöbalken är att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer kan leva i en hälsosam och god miljö. Balken berör alla typer av åtgärder, oavsett om de ingår i den enskildes dagliga liv eller i någon form av näringsverksamhet.

I Miljöbalken finns något som kallas allmänna hänsynsregler. Där står bl.a. att ”Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet.” Det kallas för kunskapskravet. Verksamheterna har själva ett ansvar att veta hur deras verksamhet påverkar miljön och människors hälsa. På samma sätt står det också att verksamhetsutövaren ska vidta försiktighetsmått, välja bästa möjliga teknik, hushålla med råvaror och energi, samt välja plats för sin verksamhet så att påverkan på miljö och hälsa blir så liten som möjligt. Det finns också en rimlighetsavvägning i hänsynsreglerna så att dessa krav inte medför orimliga kostnader för verksamheten. ”Förorenaren betalar” är en annan princip som Miljöbalken slår fast. Det är den som har orsakat en skada eller olägenhet som också ska betala för att den åtgärdas.

3 Prioriteringar i planerad tillsyn 2017

Mängden inkommande ärenden har ökat i takt med att stadsbyggnadsprocessen tar fart. Ett av våra uttalade mål är att hålla takten med stadsbyggandet och att ha tillräckliga resurser för tillsyn och ärendehantering i projekten. Därför är tillsynsplanen redan försedd med färdiga prioriteringar av projekt så att vi snabbt kan anpassa oss efter en föränderlig verklighet.

Då resurser inte finns för att bedriva aktiv tillsyn på alla verksamheter som omfattas av miljöbalken inom kommunen, har en prioritering av tillsyn gjorts utifrån de lokala miljömålen. Nacka kommun har antagit följande sex lokala miljömål:

1. Begränsad klimatpåverkan
2. Frisk luft
3. Giftfri miljö
4. Rent vatten
5. God bebyggd miljö
6. Ett rikt växt- och djurliv

Dessa mål styr prioriteringarna i tillsynsplanen så att de projekt som har störst inverkan på målsuppfyllelsen genomförs i första hand. Projekt med mindre inverkan kan tas bort vid behov (se kolumnen Prio 2017 i bilagan sist i skrivelsen) om mer tid behöver allokeras till stadsbyggnadsärenden eller om antalet inkommande ärenden ökar markant. De mål som miljöbalksgruppen har störst möjlighet att påverka är giftfri miljö, rent vatten och god bebyggd miljö. Rent vatten är ett synnerligen högt prioriterat mål i Nacka kommun och det avspeglas i tillsynsplanen.

4 Tillsynsområden 2017

Miljöbalksgruppen kommer att genomföra all planerad tillsyn i projektform enligt en gemensam modell med en mall för projektplan och gemensamma redovisningar. På så sätt försäkras vi oss om att vi tänker efter före, avgränsar tillsynen, genomför arbetet med minsta möjliga tidsåtgång och lär av varandra. Varje projekt avslutas med en kort rapport som redovisar resultatet av tillsynen. Alla tillsynsprojekt redovisas i bilaga 1, och här nedan redovisas våra mer prioriterade projekt.

B- och C-verksamheter

Miljöenheten bedriver alltid tillsyn över miljöfarliga verksamheter. I 2017 års projekt kommer vi se till att bl.a. besöka alla drivmedelsstationer och fordonstvättar i kommunen.

Skolor och förskolor

Arbetet med att förbättra barnens inomhusmiljö i skolor och förskolor kommer under 2017 att förändras jämfört med tidigare. Tillsynsbesöken kommer att bli kortare och fokusera på färre fokusområden så att alla skolor och förskolor hinner få besök under året. Tidigare har besöken varit längre, kontrollområdena fler och därför har inte alla skolor och förskolor hunnit få besök varje år. 2017 kommer fokus att ligga på ventilation.

VA-sanering

Ett annat viktigt tillsynsområde är VA-sanering; att förmå fastighetsägare inom verksamhetsområde att ansluta sig till kommunalt VA och sluta använda enskilda avloppsanläggningar. Detta gör stor nytta för att minska övergödningen av våra vatten.

Tillsyn VA-nätet och inventering privata VA-nät

Utsläpp från VA-nätet, planerade och oplanerade bräddningar samt läckage, har en stor påverkan på sjöar, vattendrag och kustvatten. Utöver det kommunala VA-nätet i kommunen, finns en rad privata nät som ägs av fastighetsägare. Under de senaste åren har utsläpp från dessa nät, särskilt kring Nackas norra kust, uppmärksammats. I nuläget saknas ofta kunskap om de privata näten hos kommunen, vilket gör att det tar tid att lokalisera källan för utsläpp och vem som är ansvarig. Genom anslag från MSN kommer vi under 2017 att inventera och skaffa oss kunskap om de VA-nät som drivs i privat regi för att i fortsättningen kunna bedriva en aktiv tillsyn i syfte att få ner antalet utsläpp även där.

Dagvattenanläggningar

Under 2017 kommer vi att fokusera på verksamheter som har dagvattenutsläpp till Långsjön, eftersom fosforvärdena där fortfarande inte är helt stabila.

Tillsyn i exploatering

Tillsyn inom kommunens pågående exploateringsprojekt är också viktigt framöver. Förtätning innebär att byggnation sker inom redan bebyggda miljöer, vilket för med sig stora risker för bullerstörningar, damm- och dagvattenproblem under byggtiden. Även stora mängder bygg- och rivningsavfall uppstår, och måste tas omhand på rätt sätt. Miljöbalksgruppen arbetar för att exploatörerna ska upprätta bra och fungerande egenkontrollprogram och för att minska påverkan på hälsa och miljö. Helst ska exploatörerna själva också kunna bemöta eventuella klagomål och lösa de problem som eventuellt uppstår för de närboende.

Tillsyn strandskydd

Under 2017 kommer miljöenheten att gå ut och bedriva aktiv, egeninitierad tillsyn i Skuruparken, i syfte att behandla alla stugägare lika och värna allmänhetens tillgång till området.

Inventering av förorenade områden

Eftersom mycket av stadsbyggandet kommer att ske på redan förorenad mark, har en inventering gjorts av de platser som länsstyrelsen riskklassat i sin MIFO-kartläggning och en plan håller på att tas fram för utredning och efterbehandling av förorenade platser i hela kommunen. Inventeringen har gett oss mer kunskap om vilka platser som har högst risk att vara förorenade samt vilken verksamhet som orsakat föroreningen. Ibland är det oklart vem som har orsakat den och därmed är ansvarig för att sanera marken, och i dessa fall behöver en ansvarsutredning göras. Genom att redan ha utrett ansvar ligger vi steget före när exploateringen väl ska sätta igång och riskerar inte att försena projekten. Under året ska ansvarsutredningar, provtagningar och sanering påbörjas för de områden som identifierats som prioriterade genom 2016 års projekt.

Mindre verksamheter (t.ex. små verkstäder)

Under 2016 har vi haft 3 st branschträffar/seminarier, med företagare i Älta, Boo backe och Kummelbergets industriområde. År 2017 följer vi upp detta med tillsyn på plats i Älta och Boo backe. I Kummelbergets industriområde ska extra informationsinsatser genomföras för att få samtliga verksamheter i området att använda såväl dagvattennätet/dagvattenanläggningen som spillvattennätet/pumpstationen på rätt sätt.

Miljöpåverkan från båtlivet

Liksom tidigare år syftar detta tillsynsprojekt till att minimera spridningen av gifter från fritidsbåtar och varvsverksamheter till land och vatten. Båtklubbarna har generellt arbetat väldigt

bra med miljöfrågorna de senaste åren men behöver fortsatt uppmuntran och vägledning genom informationsinsatser samt tillsyn på plats.

Grupp- och äldreboenden

Det finns cirka 55 olika typer av grupp- och äldreboenden i kommunen inklusive dagliga verksamheter. Hälften inspekteras vartannat år. Fokus 2017 kommer att ligga på de verksamheter där personer bor och fokusera på verksamhetens egenkontroll.

5 Resurser och budget

Tabellen nedan visar den tid per år som miljöbalksgruppen på miljöenheten har använt för tillsyn enligt miljöbalken de senaste åren, inklusive prognos för 2016.

Tillsynstid Miljöbalken	År 2012 Tim totalt	År 2013 Tim totalt	År 2014 Tim totalt	År 2015 Tim totalt	År 2016 Tim totalt
Utfall	10 000	10 700	10 300	10 700	11 000*

*prognos beräknad på årets tid hittills för gruppen eftersom året i skrivande stund inte är slut.

Tillsynstiden för 2017 beräknas bli c:a 11 800 timmar. Detta motsvarar 11 heltidstjänster fördelade på 15 personer varav flera arbetar deltid och ytterligare andra har större delen av sin arbetstid förlagd inom andra områden i stadsutvecklingsprocessen. 2017 utökas personalstyrkan med en tjänst för att kunna arbeta med markföroreningar och masshantering. Budgeterade inkomster och utgifter redovisas i tabell 1 nedan.

Tabell 1. Budgeterade intäkter och kostnader 2017

Intäkter		Kostnader	
Årliga avgifter	1 500 000	Personal och verksamhet	11 000 000
Timavgifter	3 800 000		
Anslag	5 300 000		
Projekt	400 000		
Totalt	11 000 000	Totalt	11 000 000

6 Utveckling av arbetssätt

Miljöbalksgruppen har följande mål i verksamhetsplanen för 2017:

1. Kundnöjdheten ska vara hög. För 2017 ska NKI för miljötillsynen vara 72.
2. Gruppen ska delta på ett effektivt sätt i stadsbyggnadsprojekten.

3. Antalet tillsynsaktiviteter ska vara minst 50 per handläggare.
4. Våra fasta avgifter ska vara påverkbara.

Miljöenheten arbetar ständigt på att förbättra sin verksamhet, men just nu sker det extra mycket utveckling av miljötillsynen. Under 2017 kommer gruppen som arbetar med tillsyn enligt miljöbalken att delas in i två grupper, hälsoskydd och miljöskydd. Syftet med denna indelning är att effektivisera tillsynen. Grupperna kommer att kunna ha mer fokus på färre områden och därigenom få fördjupade kunskaper och effektivare mötestider.

För att öka kundnöjdheten kommer miljöenheten tillsammans med bygglovenheten och lantmäterienheten att införa en ny kundbarometer, enligt en modell som Norrtälje kommun framgångsrikt utvecklat. Kundbarometern innebär att en kort enkät skickas ut med automatik när en verksamhet har fått ett beslut från myndigheten. Det gör att vi får återkoppling direkt när kunden har handläggningen färskt i minnet och utformningen av frågorna är kortfattad och enkel, vilket ökar chanserna för en hög svarsfrekvens. Med ett fält för fritextsvar får vi konkreta synpunkter som förklarar vad det är som gör att kunden är nöjd eller missnöjd. Med detta underlag finns bättre förutsättningar än idag att jobba med verksamhetsutveckling med kundens upplevelse i fokus. Vi kommer också att jobba med fler e-tjänster för att underlätta för kunderna. Under 2017 planerar vi att införa en e-tjänst för värmepumpsanmälan.

För att försäkra oss om att miljömyndigheten bidrar på bästa sätt i stadsutvecklingen ska nya samarbetsformer mellan miljö- och hälsoskyddsinspektörerna och miljöplanerarna utarbetas under året.

Under 2017 ska vi göra en översyn av vår taxemodell för att säkerställa att avgifternas storlek återspeglar verksamheternas faktiska miljöpåverkan. Det ska vara möjligt att påverka sin avgift genom egna insatser med goda effekter. Idag har drygt 200 av de 800 verksamheter som miljöenheten bedriver tillsyn på en fast avgift. Ytterligare 150 objekt är så kallade köldmediaobjekt, som endast skickar in årsrapporter för granskning enligt en fast taxa. De övriga betalar timtaxa, vilket innebär att avgiften redan är påverkbar då man inte behöver lägga lika många timmar på en verksamhet som sköter sig bra, som på en där det är mycket avvikelser och problem.

Öppenhet och mångfald

*Vi har förtroende och respekt för människors kunskap
och egna förmåga - samt för deras vilja att ta ansvar*

Bilaga

Tidplan för tillsyn 2017-2019

Gul = Giftfri miljö, Blå = Rent vatten, Grön = Rikt växt- och djurliv, Grå = God bebyggd miljö och Stadsbyggnad, Vit = Hälsoskydd

Prio 2017 beskriver vilka projekt som ska prioriteras, alternativt nedskäras i om antalet inkommande ärenden ökar.

Lokalt miljömål	Prio 2017	Tillsynsområde	Arbetssätt	2017	2018	2019
Giftfri miljö, Rent vatten	3	Tandläkare	Ett seminarium 2017, därefter inspektioner 2019	50	0	100
Giftfri miljö, Rent vatten, frisk luft	1	B-verksamheter	Inspektioner.	200	200	200
Giftfri miljö, Rent vatten, frisk luft	1	C-verksamheter fast avgift	Inspektioner. Fokus drivmedelsstationer och biltvättar.	600	600	600
Giftfri miljö, Rent vatten, GBM	2	Mindre verksamheter i industriområden	Uppföljande inspektioner områdesvis, efter förra årets seminarier. Älta, Boo backe och Kummelberget.	100	100	100
Giftfri miljö, Rent vatten, GBM	1	Inventering av förorenade områden	Projektarbete, ansvarsutredningar, ev. provtagningar.	200	200	200
Giftfri miljö		Kemikalietillsyn t.ex. nationella projekt		0	50	50
Giftfri miljö		Frisörer	Informationsinsatser	0	100	0
GBM, Giftfri miljö, Frisk luft	2, skär i tid	Skolor och förskolor	Inspektion, fokus på ventilation	800	700	700
GBM, Giftfri miljö, Frisk luft	2	Grupp- och äldreboenden (25st X 4h vart annat år – totalt 50 st)	Inspektion vart fjärde år.	100	0	100
GBM, Giftfri miljö, Frisk luft		Idrottshallar/gym som skolor använder	Insp	0	100	0
		Tillsyn FA i butiker	Ny lagstiftning innebär att elavfall ska kunna lämnas in i butiker. Seminarium.	0	80	0
Rent vatten	2, skär i tid	VA-sanering	Inventering områdesvis + inspektioner. Enskilda avlopp läggs som inkommande ansökningar/klagomål.	400	400	400
Rent vatten	3	Hästhållning	Dialog och inspektion, framför allt fokus på gödselhantering	0	75	0

			och kontroll av om fosforfällor fungerar.			
Rent vatten	2, skär i tid	Miljöpåverkan från båtlivet	Fortsätta bedriva tillsyn på kommersiella verksamhetsutövare, varv och marinor. Information behövs även fortsättningsvis.	200	200	200
Rent vatten		Golfklubbar	Skrivbord + någon insp	0	50	0
Rent vatten	2	Strandbad	Tillsyn	20		
Rent vatten	2	Dagvattenanläggningar	Inventera verksamheter som har dagvattenutsläpp till Långsjön.	100	100	100
Rent vatten	1	Inventering privata VA-nät	Finansieras via anslag från MSN	200	0	0
Rent vatten	1	Tillsyn VA-nätet	Insp och interna möten.	150	200	200
Rent vatten, Rikt djur- och växtliv	1	Strandskydd tillsyn	Skuruparken enda tillsynsprojekt under 2017.	200	100	100
		Strandskydd info till riktade grupper		0	0	40
Rikt djur- och växtliv		Naturreservat	Strategiskt arbete	0	0	0
Giftfri miljö, Rent vatten, GBM	2	Tillsyn i exploatering	Inspektion och dialog.	100	0	0
GBM	2	Implementering av bullerkartläggningen	Samverkan internt, utbildningar, bullernätverk.	75	50	50
GBM	2	Radon	Ny lagstiftning 2017, inklusive uppföljning av förelägganden.	50	0	0
Frisk luft, GBM, Giftfri miljö		Fastighetsägares egenkontroll	Nytt upplägg 2018.	0	200	
	1	Tunnelbanan	Främst remissarbete.	75	150	150
Hälsoskydd	2	Bassängbad (11 st) längre intervall	5 objekt 2017, 6 objekt 2018.	60	60	0
Hälsoskydd		Solarium (6 st)	Inspektion	0	40	0
Hälsoskydd		Rökfria miljöer	Ny lagstiftning från 2018	0	100	0
Hälsoskydd	2	Stickande och skärande	Korta inspektioner.	75	75	75

Begränsad klimatpåverkan	1	Köldmedia	Granskning av årsrapporter.	340	340	240
Hälsoskydd		Höga ljudnivåer på konserter, danslokaler, gym, m.m.		0	50	50
Totalt				4095	4320	3655¹

¹ I takt med att stadsbyggandet tar fart kommer antalet inkommande ärenden troligen att öka, varför vi har planerat för något färre timmar planerad tillsyn 2019 och framåt.